

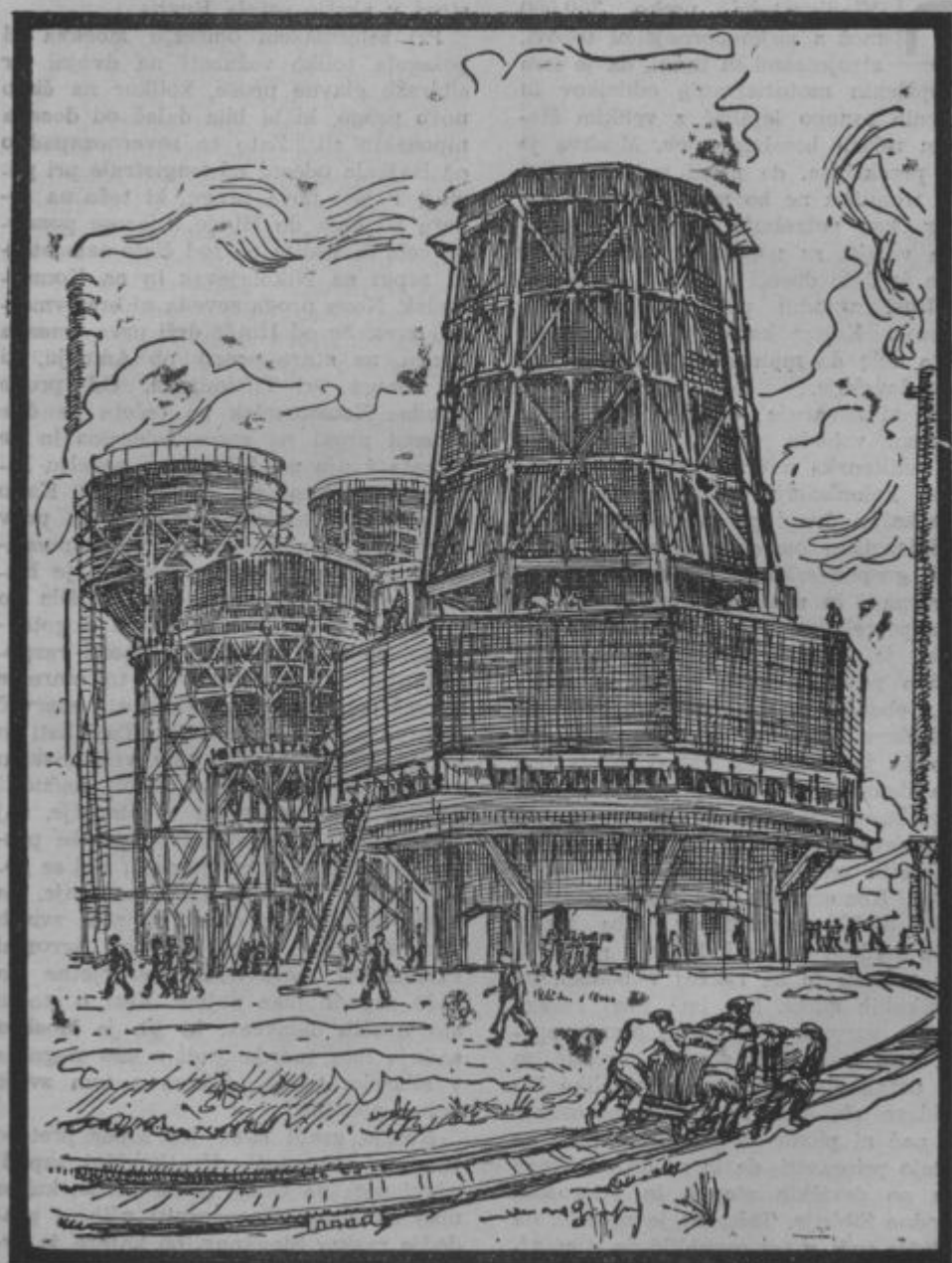
ŽIVLJENJE IN SVET

TEDENSKA REVIIJA — PRILOGA PONEDELJSKEGA JUTRA

ST. 18.

V LJUBLJANI, 2. MAJA 1936.

KNJIGA 19

W. GIESE

RUDNIK

MONGOLIJA, IZHODIŠČE GROZEČE VOJNE

N A D A L J E V A N J E

Ruske priprave za primer spopada z Niponci so ogromne. Ne samo da stoji od Čite do Vladivostoka preko 300.000 mož z najmodernejšimi topovi, strojniciami in tanki, da je tam nakopičenih motoriziranih oddelkov in urejenih mnogo letališč z velikim številom težkih bombarderjev. Moskva je tudi preskrbela, da njeni vojski v resnem trenutku ne bo manjkalo prav ničesar, kar potrebuje moderno opremljena vojska za uspešne operacije. Vse to se je dalo doseči seveda le tako, da so Rusi zgradili potrebno železniško omrežje. Kakor kaže, je to ogromno rusko delo do malega dovršeno, ali pa se še dovršuje.

Da si zavaruje ogroženo krilo na Daljnem vzhodu, je Rusija napravila dva velikanska načrta. Prvi se tiče načrtne kolonizacije in industrializacije Zabajkalja, drugi pa predvideva obširno železniško omrežje, ki naj v miru služi gospodarskemu razvoju, v vojni pa armadi in nje brezhibni preskrbi z vsem potrebnim. V kolonizacijskem pogledu je Moskva določila desetletno davčno prostost vsem novim naseljenecem, obenem pa je vsem vojakom in uradnikom dovolila posebno doklado, tako da je na Daljni vzhod začela teči reka denarja, ki naj privabi čim več naseljenikov. Južno od starega mesta Nikolajevska ob ustju Amura je v zadnjih letih zrastle iz zemlje čisto novo mesto Komsomolsk, ki ima danes že preko 30.000 prebivalcev. Obe mesti bosta središči ruske industrije na Daljnem vzhodu in za razvoj v bodočnosti ni nikakih skrbi, ker ima kraj vsakovrstnih surovin v izobilju. Manj uspešna, dasi z velikimi stroški zvezana, je bila ustanovitev židovske republike Birobidžan ob Amurju pri Habarovsku. Žid pač ni pionir in ga niti sovjeti ne morejo pripraviti, da bi se lotil težkega dela po deviških stepah in pragozdih vzhodne Sibirijske. Tako se je zgodilo, da so židje tudi v tej republiki že v manjšini. Vendar kolonizacija napreduje zelo povoljno, kajti vojska jo pospešuje

na vso moč, ker hoče imeti zaledje, iz katerega bo črpala stvarni in ljudski material vsaj za prvo silo, dokler ne stopi v akcijo ostala Rusija.

Pri železniškem omrežju Moskva ni polagala toliko važnosti na dvojni tir sibirske glavne proge, kolikor na čisto novo progo, ki bi bila daleč od dosega niponskih sil. Zato se severozapadno od Bajkala odcepi od magistrale pri postaji Tajšot nova proga, ki teče na severu Bajkala do Hinde, kjer se ponovno cepi in vodita od tod čisto samostojni progi na Nikolajevsk in na Komsomolsk. Nova proga seveda ni brez vmesnih zvez. Že od Hinde drži prva vmesna proga na staro progo ob Amurju, ki je dosega pri Tiftimigudi. Od proge Hinda—Komsomolsk pa tečeta še dve vmesni progi na staro železnico in se stikata z njo pri židovskem naselju Birakanu, oziroma pri Habarovsku. Kako je s temi železnicami, je prav za prav sovjetska tajnost, vendar so si poznavalci prilik edini v domnevi, da je Rusija že po pretežnem delu izvršila to veliko delo, kolikor pa še ni dogotovljeno, se dela na njem z vsemi razpoložljivimi silami, tako da to omrežje ni več samo glasba bodočnosti, marveč dejstvo najbližjih mesecev. Tuji listi in revije, ki poročajo o tem velikanskem naporu, se ne morejo dovolj načuditi naglici, s katero raste to omrežje, saj si Italijani, Francozi in Nemci še prošle jesen niso bili na jasnem, kaj se godi v Tajšotu. To je tudi znamenje, da znajo Rusi dobro čuvati tajnost svojih strateških del, ki so po svoji ogromni razsežnosti naravnost neverjetne za naše zapadnjaške pojme. Vest o sto in sto tisočih delavcev, ki jih je Moskva zadnja leta morda tudi s silo nagnala v sibirsko tajgo, dobiva s tem svoje polno potrdilo.

Rusija gradi silen jez zoper pretečo rumeno nevarnost. Kratkovidni zapadnjaki tega ne vidijo in ne cenijo, kakor niso znali pravilno oceniti njihovi pradedje zaslug Slovanov, ob katere je prve udarjala vsaka mongolska poplava iz Azije in se ob njih razbijala, da je

možel zapad v miru delovati za kulturo in za svoje blagostanje. To pot bo zadel mongolski val na slovanski jez

že na samem izhodišču nekdanjih mongolskih pohodov. B. B-k

N A D U R M I T O R

JOSIP LAPAJNE

Zgodovina, krajeписi, romani in prigodbе so se kot film vrstili pred mojim očmi, ko sem se s palube oziral v kamenite obrežne strmine, za katerimi pričakuje boljše bodočnosti do slej omalovaževani jugoslovanski rod.

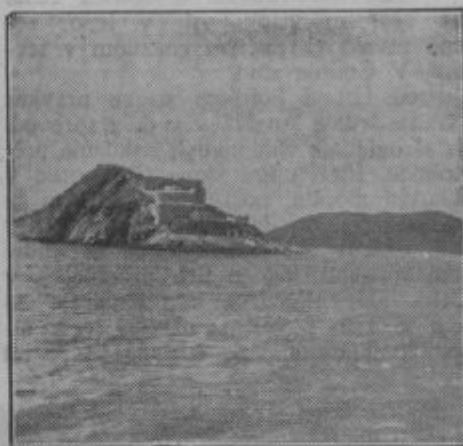
Strmi bregovi, veličastna gola pleča jugoslovanske zemlje, ozke tesni z mogočnimi trdnjavskimi razvalinami nemo pričajo, da čas kleplje v zgodovino svojo večno pesem, utira večno pot ne glede na neprestopno višavje in globočine voda. Kleplje vztrajno, ruši in gradi, gradi in ruši.

Kakor senca se je plazila mimo nas tuja ladja, ki je rezala mehko brazdo prav tam, kjer nam je usoda začrtala državno mejo. Molče smo se ozirali za njo, molče so strmeli za njo tudi oni gorski velikani, ki so me že toliko let vabili v svoje okrilje, da si ogledam nepremagljivi prirodni obrambni pas naše zemlje.

Usidramo se v Kotoru. Odveč bi bilo opisovati lepoto bisera jugoslovanske zemlje, ki bi ga moral poznati sleherni državljan, pač pa hočem od tu v notranjost še toliko nepoznane črnogorske zemlje, današnje zetske banovine.

Iz širokega ribiškega čolna mi mimogrede zazveni na uho zibajoča dalmafiška popevka v dobrem razpoloženju gugaiočega se pomorščaka. Njegova deklamacija »Kad bi voda dobra bila, onda svaka žaba imala bi sto kila«, me je zvalila k čolničju. Nisem ravno premišljal, če je njegova trditev resnična, niti si nisem predstavljal take žabe, tudi slabše nisem, da bi me vsaka beseda premamila, a vendar me je njegov rek nehote opozoril na zemljevid, na katerem je domalega vsa moja nadaljna pot označena kot suha krajina brez vode. Pa stopim v čolnič in kupim za 4 din imenitne črnice, ne da bi predvideval, kako bom še hvaležen tej dalmatinski žabi.

Stopim v dokaj zbiti avtobus, ki je že preživel svoje jesenske dni. Skrom-

JUŽNI JADRAN

no je stal poleg novega, lepega, udobnega, ki je prevozil že dolgo pot (100 km) od Dubrovnika natracco poln, namenjen prav tako gori v pečine Lovčena.

Lahko bi ubral krajšo pot preko Risnja in Nikšiča do Žabljaka. Bila bi krajša in dokaj cenejša. V štirih urah bi lahko došel v durmitorsko kraljestvo. Toda nepretrgana veriga zgodovinskih dogodkov, strahotni doživljaji mojih znancev, tajinstvena borba za obstanek ljudstva in njegove zemlje me je zvalila v deželo skrivnosti in strahote, da izrečem o nji svojo sodbo.

Kot lahen ptič je povel naš starikavi avto po strmih višogah gorj v deželo Voislava, Nemanjičev, Brankovičev, Balšičev, Crnojevičev in Njegušev, na bojne poliane pristašev križa in polmeseca, kjer se je končno odigrala tragedija opešanega dvočlavega črnega orla.

Vzpela se je Avstrija tu gori, da je laže globlje padla. Tudi zastreljeni ptič se z bliskovito naglico dvigne navpično kviško in namaš strmoglavi v globino. Čim večja je bila njegova zadnja sila, tem hujši je padeč.

Brezkončni boj Kotora za Lovčena, Lovčena za Kotor je dobojevan. Mirno kroži danes beloglavi orol nad golimi

gorskimi vrhovi, ki se kopljejo v kristalno čistih globinah modrobarvnega Jadrana, poživljajo ga z mrzlimi vrelci kraškega ozemlja.

Na sedlu Bukovica nas od daleč pozdravlja Skadrsko jezero, bleščeče se od daleč kot velika solza, ki se je utrnila črnogorskemu ljudstvu v vzhodje slavnoznane Taraboša.

V valovitih vijugah se spušča cesta raz 1247 m visoki vrh v lepo, zeleno ravnico z mličnim gnezdrom v središču. V Cetinju smo.

Pred Grand hotelom so se pravkar zvrstile trupe Angležev v dolg spreved, da si ogledajo zanimivosti nekdanje prestolnice. Pred njimi stopa Črnogorec v slikoviti narodni noši. Moža poznam še iz prejšnjih let. Jako je učen. Zna kar šest jezikov. Po izrazih »pro« in »tadi« sem spoznal kdaj je Srb preoblečen v Čeha, slovenščina je bila najlepša, če sem jo sam govoril, za laški jezik nisem kvalificiran, jako izbrana pa se mi

kotlina je napolnjena z rdečo prstjo, ono značilno crvenico, ki jo hudourniki naplavljaajo s strmih bregov. Z vodo je

UPOKOJENI OFICIRJI
NA CETINJSKEM TRGU

mesto slabo preskrbljeno. Ob poletni vročini vrelci Obzovica tako opeša, da so za dobavo vode določene le nekatere ure.

Pogled na CETINJE

je zdela njegova nemščina: »Das ist die Schloss von die unsere verstorbene König Nikita« (to je tista grad od naše pokojne kralj Nikita.)

Dvorec je dandanes narodni muzej, zelo zanimiv. V malem paviljonu sem proučil na velikem pridvižnem zemljevidu svoje nadaljine potovanje.

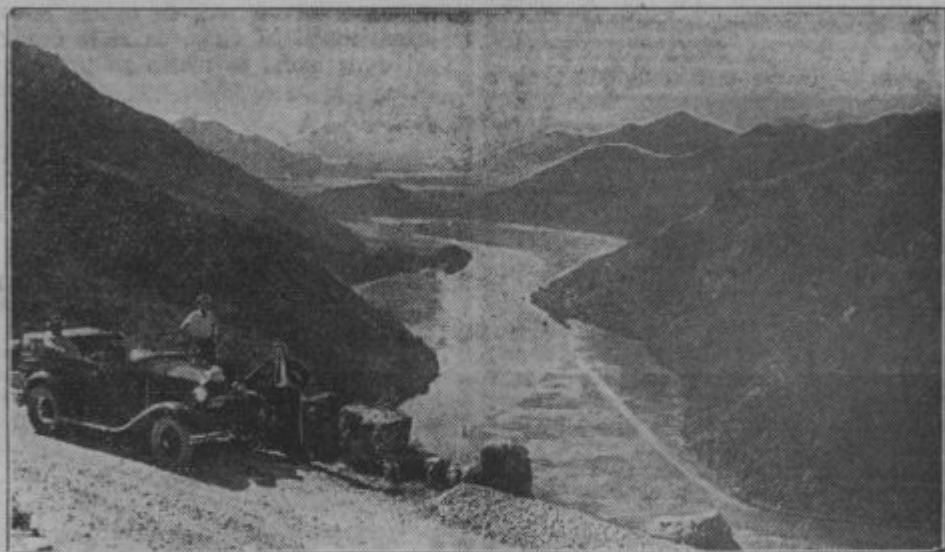
Krog in krog Cetinjske ravnine (dolge 5, široke 2 km) se dviga venec krasnega pogorja. Polja niso nič slaba. Vsa

Ko smo popoldne spet zasedli svoj avto, ki je med tem ponovno prišel iz Kotora, smo z divjo brzino vozili s 672 m visoke planote dolj v Podgorico, ležečo le 56 m nad morjem. Cesta je zelo lepa, okolica nad vse slikovita, ne tako siromašna kakor sem si jo predstavljaj. Vse slabša je notranja Dalmacija razen Krinskega polja. Krasen je pogled dolj na Skadrsko jezero in visoke albanske gore. Ali avto brzi tako naglo, da s

filmsko hitrostjo komaj opažaš seljake, ki se vračajo iz nižje ležečih tržišč, dočim se komaj izogibamo velikim trumam ovac, ki jih zganjajo v brda, da jim ne pokončajo lepih nasadov turščice, tobaka, vinogradov in smokvinih sadovnjakov. Dolina postaja vedno rodovitnejša. Da so se Crnojevići v 15. stoletju umaknili iz rodovitnih zetskih ravnin tu gori med skalna brda in jih prekrstili v Črno goro, je le tedaj mogoče doumeti, če veš, da je moral sin Stepana Crnoja, ki je ustanovil dinastijo Crnojevi-

vića Njeguša, ki je l. 1697. ustanovil dedno nasledstvo vladik iz Njegušove rodovine. Knez sam že ni bil več varen pred poturčenci, zato je prepovedal muslimansko vero po svoji deželi. Kdor se ni vdal, je moral iz dežele. One, ki se niso pokorili, so na sveti večer l. 1702. pomorili.

Avto je pribrzel v nižino 22 m nad morjem. Iz pekoče višine smo prispeili v milo ozračje, ki spominja na obalno podnebje. Pa saj mi čuda! Pred nami se pojavi dolg vodeni jezik, ki se razpre-

RLJEKA CRNOJEVICA

čev — vladajočih od 1423-1516. — zapustiti Turkom najlepši del svoje kneževine ob Skadarskem blatu, ker se ni hotel ukloniti polmesecu, Ivan je deželo na vseh mestih dobro utrdil in vsak moč je prisegel: navdušeno braniti svobodo do zadnje kaplje krvi.

In to so vršili tudi tedaj, ko je oblast prešla na cetinjske vladike (metropolit), ki so imeli kot pomočnike posvetne katunske vojvode.

Se se vidi, da so bila brda nekoč poraščena z lepimi gozdovi, ki so jih Turki požgali in razdejali na svojem prodiranju proti Cetinju. Še dobro, da so se naveličali pustinj, ki so jih sami ustvarili in se vrnili v svoje trdnjave.

Na vsem potu opažaš med stavbami one značilne pravoslavne cerkve, ki spominjajo na bizantsko dobo. Da se muslimanstvo ni moglo ukoreniniti po Črni gori, je velika zasluga Danila Petro-

da v podnožje strmih bregov, stvarjajoč ob sebi blatno plitvino in rodovitno plast zemlje, na kateri se družijo južni pridelki smokva, tobak in trta.

Izpod stene pridere močna voda, ki so jo ob nalivih vsrkale propustne kraške pečine, tako da same ostajajo neplodne, a oplodjajo nižje ležeče bregove. Ob Reki Crnojevići smo. Istoimenem kraju in vodi; drug drugemu nad vse koristna.

Doli pod mestom opazim pristanišče s parnikom Zetske paroplovne družbe, ki oskrbuje promet med Skadarskim jezerom in Črno goro preko Crnojevič Reke.

Na bregu pa slonijo ostanki slavnega samostana Obod, kjer so ob koncu XV. stoletja natisknili prvo srbsko knjigo. Da, nad 300 let je od tedaj, a koliko je v prosvetnem oziru napredovala Črna gora.

Čudno, da je ta lepa zemlja rodila najlepše junaško pesništvo, ki je še danes med narodom v najbujnejšem cvetju. Zrcali se v knjigi Ogledalo srbsko, kot delo Petra Njeguša, zanimiva je zbirka Pjevanja črnogorska, ki jo je izdal Čubro Čojković, nič manj ona od fra Urge Martića, ki je celo njega samega ustvarila za narodnega pesnika, saj so njegovi Osvetnici le plod zanimanja za junaško pesništvo.

Svetovnoznana so dela posameznih Črnogorcev, ljudstvo samo pa je ostalo do 70% nepismeno. Da ga je doslej vzdrževalo junaštvo, je umljivo, vsekako pa je potrebno, da se prosvetne vojke ne popuščajo tako očividno, kakor nam izpričujejo razne statistike.

V Reki Crnojevića smo se ustavili, toda le toliko, da so izmenjali pošto. Hi-

še so večinoma nizke, ceste prenapolnjene ljudstva, zbranega na tržišču, ki veže spodnje ravnine s visokimi planinami. Kraj je znan kot glavni ribji trg, kjer se stekajo vsi viri na ribah bogatega Skadrskega jezera. Iz namočvirijene doline, ki se po njej vije stoječi vodeni trak, prihaja gori na cesto nekaj vodeni puh, ki nam priča, da kraj ne more biti posebno zdrav. V blatu izparjene vode se razvijajo trume komarjev, ki poletj raznašajo mrzlično malarijo.

Na zimo je pa vsa dolina tako zavarovana pred vetrovi, da ostane povsem južna, topla. Ni čuda, da si je črnogorski dvor izbral to mesto za prezimovališče.

D A L J E

»PTIČJI MOZJE« NA VELIKONOČNIH OTOKIH

Belgijski etnolog Lavachery, ki se je pred nedavnim vrnil z ekspedicije v Južno morje, poroča o zanimivem običaju na Velikonočnih otokih. Vsako leto prirejajo domačini tam praznik iskanja jajc, kakor pri nas ponekod o svetem Gregorju. Toda tam ne iščejo jajc kakor pri nas otroci, temveč je to povsem resna zadeva odraslih. Gre za to, kdo bo našel največje jajce ptice matuare, ki jo tam častijo kot sveto ptico.

Zmagovalca čakajo najvišje časti. Povedejo ga v triumfu na slavnostni prostor, kjer mu najprvo obrijejo glavo. Nato mora celo leto živeti v popolni samoti, a ko se vrne med ljudi, mu gre naslov »ptičji človek.« To je takšna čast, da si bogati otočani najemajo najhitrejše in najbistrovidnejše može, ki jih zastopajo pri iskanju največjega jajca. Če ima za stopnik srečo, ga bogatin obdari, bogatin sam pa si pridobi naslov »ptičjega človeka.«

MARK TWAIN IN NJEGOVA DIETA

Slavni ameriški humorist je ležal bolan. Dva dni mu niso dali nič jesti. Tretji dan se mu je vrnil tek. Bolničarka mu prinese žlico čiste juhe, rekoč: »Več ne smete jesti ko toč. — »Prav dobro se odreže Twain. Zda bi pa še rad kaj čital: morda bi mi smeli prinesiti kakšno pisemsko znamko?«

MOŽNOSTI PREHRANE NA ZEMLJI

Ali se nam je bati, da bo nekdanj zmanjkalo živeža za prebivalstvo, ki se čedalje bolj množi na svetu? Profesor Nikolaj je na mednarodnem zborovanju fiziologov v Leningradu nikalno odgovoril Izjavil je, da je zadostni sirovin in proizvodov, pripravnih za predelavo: 20 milijard ljudi se z njimi lah-

ko prehrani. Na drugi strani pa se širi obdelovalna zemlja. Prof Vavilov je taktično objavil, da na primer kavčukovec prav lahko uspeva po nekaterih krajih na Ruskem — sicer pa da se more sintetični kavčuk ali proževina pridobivati iz krompirja, kakor se more citronova kislina izjemati iz tobakovih sadik... Možnosti so v vse smeri še odprte.

W. Giese: MLADI MACKI

B O R B A

GUSTAV STENISA

V naši zakotni ulici prebiva siromaštvo. V vsaki hiši domuje. Ljudje se z njim zaman bore. Ne morejo ga odgnati.

Počasi stopam proti domu. Oziram se. Ne vem, zakaj? Nekaj pričakujem. A kaj?

Hiše v naši ulici so danes lepše ko običajno. Dozdevajo se mi praznične. Prvo pomladno sonce jih umiva s svojo bleščavo.

Za menoj hiti desetleten deček. V roki drži kos belega kruha. Takoj spoznam, da ta otrok ni »naš«. Njegov obraz je zdrav in smehljajoč, obleka polikana, skoraj nova. Tudi oči nima takih kakor deca z naše ulice, ki gleda plašno, žalostno in trmasto. Ta deček ima v očeh kos neba.

Veselo teče. Okoli gleda. Oči iščejo. Kmalu opazi dva »naša«. Pri sivem žle-

TRIJE MUŠKETIRJI

ALEKSANDER DUMAS ST. © ILUSTRIRAL NÖRRETRANDERS © PONATIS NI DOVOLJEN

D'ARTAGNAN SPET
NAPADA

Lepa dama v kočiji je z začudenimi očmi opazovala d'Artagnana, ki se je pravkar pokazal na vratih. »Kaj?« je rekla tujcu, »vi hočete oditi, preden kaznujete tega nesramnega cepca?«

Preden je neznanec mogel odgovoriti, je skočil naš junak, ki je bil pač razumel vprašanje, ježno naprej in zaklical: »Kaj? Kaznovati? Tu sem, da

vas naklestim!«

Gospod je prijel za moč, toda skoraj v istem trenutku je zavpila dama: »Ne, pomislite vendar! Vsaka, tudi najmanjša zakasnitev bi mogla vse pokvariti!«

»Prav imate,« je odvrnil plemič. »Bolje je, da se odpeljete. Tudi jaz bom storil isto.« S temi besedami se je pogнал na konja in oba sta se v diru oddaljila v nasprotni smeri.

bu stojita. Z bosimi nogami brodita po vodi.

Gosposki deček se ustavi. Od daleč zakriči nad njima:

— Vidva! Čujta! Nata kruha!

Njegov obraz zažari, oči dobrohotno zasijejo.

Siromačka se poženeta proti njemu. Prvi je šibkejši in večji, drugi krepkejši in manjši. Na levo nogo šepa, kar ga pri hoji ovira. Že dospe prvi deček. Z umazano roko hlastne po kruhu.

Tedaj šele prihiti šepec. Sovražno pogleda gosposkega otroka.

Sune ga v prsi:

— Ali se tako deli kruh? Vsak mora dobiti svoj del, pa če bi nas bilo deset!

Gosposko dete odleti v blato. Ne zajoka. Le nekaj plašnega in nerazumljivega je v njegovih očeh.

Šepec skoči k tovarišu, ki stoji sredi ulice in golta kruh. Strga mu iz roke skoraj cel kos.

Prvi plane nanj. Kruha zahteva zase. Pričneta se boriti.

Tedaj se spomnim, da sem tudi sam lačen. Ne morem ju gledati. V svojo mračno sobo zbežim.

Sedem k mizi. Hočem pisati.

ONEMOGLA JEZA

»Bojazljivec! Malopridnež!« je vpil d'Artagnan ter tekel za njim. Toda moči so ga zapustile. Pred očmi se mu je zameglilo ter je padel sredi ceste. Ni pa nehal klicati: »Malopridnež! Bojazljivec! Lopov!«

Prihital je krčmar in ga skušal pomiriti. In res se mu je posrečilo, da ga je spravil spet v kuhinjo. Tu je zahteval d'Artagnan vina, olja in rož-

marina. Hotel je po materinem receptu napraviti mazilo, ki naj bi ozdravilo njegove številne rane. Ko je hotel plačati krčmarju, je brez dolgega iskanja našel svojo zametasto denarnico v suknjičevem žepu, toda priporočilnega pisma na gospoda de Trevilléa ni bilo več.

Zdajci mi zaplešejo črni kolobarji pred očmi.

Lakota!

Pojavijo se otožne misli. Oblikujejo se. Slika se jasni iz njih. Naslednji hip mi jo zabriše.

Spoznam, da mi sedi nekdo nasproti. Vem, da sem tisti drugi jaz sam. Nisem jaz, ki to pišem, temveč jaz-človek iz množice, ki hoče živeti, ki zahteva kruha, da si potolaži lakoto.

Pričeva se boriti. Tiha, nevidna je ta borba. Pisati hočem! Oni, drugi mi brani. Kruha zahteva! Ne, da bi ga bil prej zaslužil. Človek ga zahteva, ki ima

pravico do življenja, ki mora jesti, da živi!

Vedno težje mi je v duši. Glad je vedno mučnejši. Silim se, da bi pisal. Črke plešejo vedno urneje pred menoj. Spajajo se v čudne besede, ki si jih ne morem raztolmačiti, saj je skrivnostna govornica neusmiljenega Glada.

Hipoma zablisne misel:

— Na ulico pojdem! Z dečkoma se stepem za kosce kruha!

Ne pomislim, da sta otroka že bog ve kje. Glad je zabrisal v meni smisel za čas.

Opočem se iz hiše.

ALI JE BILO PISMO UKRADENO?

Mladenič je mrzlično brskal po svojih žepih, toda pisma ni bilo nikjer.

»Moje priporočilno pismo! Sem z mojim priporočilnim pismom!« je vpil divje »ali pa vas prebodem vse kakor mlade prepelice!«

Popolnoma je bil pozabil, da ne more izvršiti svoje groznje, saj se je njegov meč prelomil že v prvem boju.

»Ni verjetno, da bi se bilo pismo izgubilo,« je rekel prestrašeni krčmar, »mislim, da ga je tuji plemič zares ukradel. Bil je namreč nekaj časa sam v kuhinji, kjer je ležal vaš jopič. Bil sem tako nepreviden in sem mu povedal, da ste varovanec gospoda de Trevilléa in da imate s seboj neko pismo zanj!«

Sonca ni več. Povsod begajo mračne sence. Siva žalost leži nad ulico, ki je prazna, mrtva.

Stisnem pesti. Sklonjene glave grem iskati košček kruha.

FEMINISTI PRED FEMINIZMOM

Pod naslovom »Les féministes avant le féminisme« je Th. Joran letos dal na svetlo (založnik Beauchesne, 117 rue de Rennes, Paris) knjigo, nasprotno ženskemu pokretu. V uvodu je Ulyse Oudeis nanizal vse znane razloge proti osamosvojitvi Evinih hčera. Edina, ki res nekaj zaležeta, se tičeta mimetizma ali opičarije, s katero nežni spol vedno posnema moške napake ali

jih celo pretirava (n. pr. cigarete), in pa veselje do barvnega lepoticenja, ki razodeva nekolikšno inferiornost ali manjšo vrednost, saj nas vodi nazaj k tetoviranju neomikanih narodov. Nikoli nisem bil bolj omajen v svojem feminističnem prepričanju nego takrat, ko sem videl žensko, da si brije obrvi in si nariše druge, kar jo po navadi kaj čudno kazi. Toda ženska, celo pokažena, je več vredna od alkoholika, kadar je trezna. Vobče žena ni manj vredna od moškega, samo drugačna je. In ker spada v človeški rod, ima neoporečeno pravico do splošne volilne pravice. Vendar sufragizem je vprašanje, ki se tiče samo žensk: one naj odločijo, hočejo li voliti ali ne. Mi jim tega ne smemo prepovedati. Ed. C.

PRIHOD V. PARIZ

Čudodejno materino mazilo je res pomagalo in d'Artagnan je mogel že naslednjega dne zajahati svojega rumenega konja, ki ga je privedel brez nadaljnjih zapletljajev pred pariška vrata sv. Antona, kjer ga je prodal za cele tri tolarje. Konjski mešetar je izjavil, da je pripravljen dati to izredno vsoto samo zato, ker je žival tako posebne barve. Mladenič se je z

denarjem v žepu počutil naravnost bogatega, ko je vstopil peš z zavojčkom v roki v veliko mesto. Dobre volje je korakal po cestah, dokler ni našel zares cenenega prenočišča: podstrešno izbico v rue des Fossoyeurs.

KRVNI PRITISK – NAŠA SKRB

Merjenje krvnega pritiska spada med najpotrebnejše preiskave vsakega zdravnika, če si hoče ustvariti splošno sliko o telesnem stanju svojega pacienta. Uspeh tega merjenja mu pokaže, v kakšnem stanju je pacientov krvni obtok, vsaj kolikor se da ugotoviti s preiskavo perifernega žilja. Vendar pa dobí s tem neko oporo za ugotovitev obtočnih prilik v notranjih organih in v možganih. Njih napetostno stanje je namreč velikega pomena za ves obtok in za preskrbo vseh organov s krvjo. Ostenjsko napetost žilja urejuje zamotan živčni refleksi sistem, ki ga utegnejo neki škodljivi vplivi zelo motiti. Posledica takšnih motenj se kaže v spremembi krvnega pritiska, ki se lahko bolno zviša ali pa abnormalno pade.

V starosti se krvni pritisk poveča do neke mere skoraj pri vseh ljudeh. Prožnost žilnih sten se zmanjša, tvorijo se v njem usedline, ki delajo žile trde. Absolutnih števil za pravilni krvni pritisk nimamo, kadar ga ocenjujemo, se moramo ozirati vedno tudi na človekovo starost. Bilo bi popolnoma napačno, če bi hoteli številčno povečan krvni pritisk pri starejšem človeku znižati z nesmiselnim puščanjem krvi.

MED CVETLICAMI

Takšni ukrepi ne bi dolgo pomagali, kajti organizem stremi za tem, da čim prej obnovi normalne tlačne prilike. Znanstvene raziskave so tudi pokazale, da je neka porast krvnega pritiska v starosti potrebna in naravna, ker se krvni pritisk pač prilagodeva vsakokratnemu stanju žilnega ostenja.

Navzlic temu vemo, da je porast krvnega pritiska včasih lahko znak bolezni. Vzroki so lahko različni in jih vseh še ne poznamo. Nedvomno se nagibajo ljudje, ki so vedno živeli posebno »dobro«, k takšni bolezni krvnega pritiska, kakor so tudi bolj nego drugi ljudje nagnjeni h kapi. Toda zvišanje krvnega pritiska se lahko zgodi tudi po drugi poti, domnevno tudi po živčnih poteh. Izkušen kliničar je trdil, da se osebe z zelo razburljivim poklicnim delom zelo nagibajo k bolno povišanemu porastu krvnega tlaka. To bi bilo umljivo, saj je znano, da že slučajno razburjenje povzroča hudo povišanje pritiska. Drugi vzroki za povišan pritisk so lahko obistne bolezni.

Krvni pritisk je pa lahko, kakor smo rekli, tudi nenormalno nizek. Pri tako zvaní Addisonovi bolezni, ki jo spremlja takšen pritisk, so ugotovili kot vzrok učence stranskih obist. Ljudje s prenizkim krvnim tlakom so vedno trudni ali pa se vsaj hitro utrudijo, v ušesih jim pogosto šumi, napadajo jih omedlevice in so čutijo nesposobne za vsako delo. Videti so pogostoma žalostni — in tu se kaže ponovno tesna zveza med organi in živčnim sistemom ter določenim duševnim razpoloženjem. Nizek je krvni pritisk tudi pri rekonvalescentih po težki bolezni. Pacienti so v takšnem položaju še posebno zdražljivi in spremenljivi. V mnogih primerih nizkega krvnega tlaka je naravnost težko ugotoviti, da-li je vzrok v prvi vrsti duševno-živčne vrste ali pa je potrto posledica prenizkega pritiska.

V zadnjem času se znanost zelo trudi, da bi odkrila snovi, ki utegnejo vplivati na krvni pritisk. Takšne snovi se po novejših raziskovanjih pojavljajo že v telesu samem in skušajo doseči uravnovešenost. Z njihovo pomočjo je mogoče v mnogih primerih obnoviti normalni pritisk. V poštevh prihajajo tudi fizikalne metode, kakor pri visokem pritisku uporaba delnih kopeli, pri prenizkem tlaku pa obsevanje in primerna telovadba.

Kakor je videti, se bolezni krvnega pritiska obeh vrst v naših časih zelo širijo, kar bo v zvezi z modernim življenjskim načinom. Če se pokažejo kakšne anomalije, je potrebno, da damo že koj v začetku ugotoviti prave vzroke in začnemo s primerim zdravljenjem. Zastarelo bolezni je veliko težje odpraviti in je s svojimi komplikacijami tudi nevarnejša nego bolezni v začetnem stanju.

dr. m.

IZ LITERARNEGA SVETA

GUTIERREZ GAMERO

(7. V. 1844 - 15. IV. 1936)

Kot poslanec je 2. febr. 1873 glasoval za republiko, vendar je bil določen, da bo spremljal kraljevsko družino do portugalske meje - iz Lizbone se je odstavljenci Amadej Savojski s svoji odpeljal z italijansko ladjo v Rim. Ob vzpostavitvi kraljevine je Gutierrez odšel z Rinzom Zorrellom v pregnanstvo. V Parizu se je v njem zbudila pisateljka žilica. Tu sta nastala njegova romana Sitilla in El ilustre Manguindoy. Vrnivši se na Španijo je objavil cel niz romanov pod skupnim naslovom Ljudje iz mojega časa, ki so na Kastiljskem dosegli živahen uspeh. L. 1926 je pričel pisati svoje Spomini. Tri leta nato je dal na svetlo dva snopiča prav zabavnih anekdot; Španija kakršna je bila in pa Klio v copatah Navzlic veliki starosti je še l. 1931 poslal v svet nov roman. Med vicami in slavo. (3.)

NOVE KNJIGE IN REVIJE

JEZIK V ZORCEVEM

»STISKEM TLAČANU« *

Perzijski kralj Artaban nastopa v 12 zvezkih La Calprenèdeovega romana »Cléopâtre« (sredi 17. stol.). Po njem je nastala v francoščini primera: fier comme Artaban, ponosen kot A. V 200 letih se je primera dokaj obrabila, zato se taka oguljena prisposoba imenuje »artabanisme«. Dnevnik »Le Figaro« priporoča 2. nov. 1935 novo družabno igro: kdor izusti okamenelo metaforo, mora plačati globo. Torej kakor smo svoje dni pri nas plačevali za nemško besede, izrečene v domači govorici!

Za lepo podobo je treba pesniške tvornosti. O. Zupančič jo gotovo cenil, saj je dejal nekje: Dobra primera - dal bi ti za njo cekin... Izvirna se mi zdi Pregljeva v »Plebanusu J.«: tolst kakor sisek.

Pri Zorcju najdemo celo vrsto posređenih prisposob; n. pr. vedečen kakor sraka (84). O tej radovedni ptici je M. Twain napisal precej dolgo novelo. V »Stiskem tlačanu« pravi neka oseba: plačeval sem, da sem cvilil kakor sta na lesa. - Deseti brat modruje: »Gospoda drži vkup kakor hrvaški prašič«. Pisec je čutil potrebo, da je dostavil: Primera je bila vegasta in robata, zato pa živa ko gliva, vsem razločna in všeč (20). Krajinčan vpije in si molze brado, že plesnivo in skopo kakor oves ob slab letini (26). Pa tale krilatca: »Um pa jubezen! V ljubezni je umnosti treba toliko kot kor petelina na zvoniku ali pa repa krampe kozi« (72). Ni odgovoril precej, se mu svetile kakor mačku pred (74). »Verjemi, noben meč ni kakor oster jezik, noben č-

kan tako močan kakor dobra misel o pravem času« (76). »Kaj se držiš kakor veliki petek!« (98). »Sreča se da primerjati očem, en sam prašek ti oko skali, včasih tudi oslepi« (131).

Klena kimetska govoricca diši po zemlji, na kateri je vzrasla, in je pogosto prav irhasta, n. pr. trd in trden v parklje (prste) priden kakor uš na glavi. Slog je skrbno opiljen, poln soznačnic. Vzemimo za zgled prvih 8 vrstic XXIII. poglavja:

Dogodki v Zuzemperku so kaj potepili mogočnega grofa... »Zenina smrt ga skelila, so ugibali ljudje; »ljubila sta se, ne more je pozabiti«. In kači ga uskoški napad, saj se drži, kakor bi mu vse pogorelo«

»Da, močno ga je udarilo vse vkup. Na oči se je postaral, še zboleti utegne, tako ga ujeđa« itd.

Za pojem »umretje« vam najde Jurčičev rojak namestke: je že račun dal Bogu; vzelo ga je; z lopato je dobil po trebuhu, idr.

Na celo kopo besed naletiš, ki bi jih zaman iskal po Pleteršniku: burovž, (bedak, klepetavst, betoglavac, bivalnica (žbá, čumnata), bukovnik in bukovništvo, božjepotiti, drevajsati, maslé desetobraski, frančiškovec (frančiškan) Irfre, gadovina, godrnjavsniti, hudovernik, vzkiki: Ješ (= Ježes, prim. ješkati), križana gora, šencana rečl jeznorititi, jemati se iz hlad, jemati se iz samega sebe, kljuniti vino (srebniti), močnik klepati, kačjepičnež, da te končaj (vrag te vzemi), kavkljati (kram-

M. Frey: STARCEK S PIPO

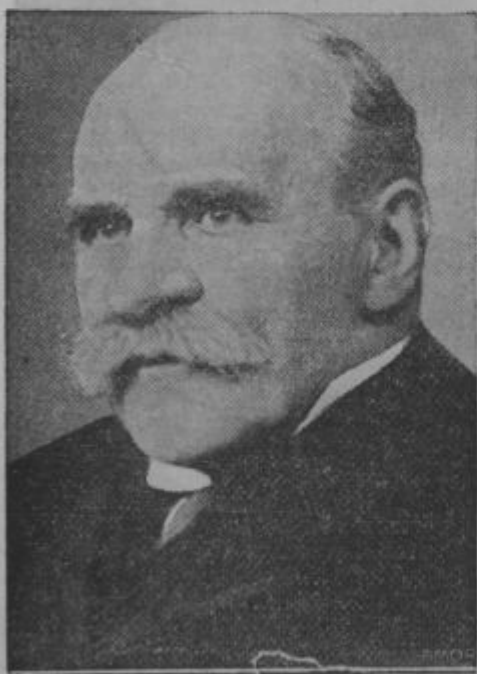
in založila Mohorjeva družba v Celju.

ljati), zveza na levo roko (koruzništvo), kaj se ti mara (lahko tebi!), močnikar, mavričnost, motoglaviti, pomezgati koga do nerazpoznavne, naklavžati (natrobiti), nazoper komu kaj storiti, oblačje, odpomljava (odhlačati), otodile (pravkar), oči dati komu, peresar, (perogrizec), pisar, poniglavit, pogubečen (skop, radospraven, varčen), pričrniti (očrniti), prekanjenski, pogospoščiti se, pritektniti se (prileči se), praznik¹ (med svobodnjakom in tlačanom), dušo si primočiti, besedo zaredati (napeljati), spolovrec (od nekega Črcomatjca sem slišal: spolnverec, za pojem, ki ga najdeš po slovarjih izraženega z besedami: dvojak, dvospolec, dvospolnik, hermafrodit, obojak, obojče, obojec, po'mož polutan, v Tolminu: (Šamlja), slabičnost, starobiten, sobanica, skretiti (iztakniti) skálovje (Plet, skalóvje, Valj, skalovjê), sukoritec, tresorit (ost), tresorititi, trmoglaviti, trlepovski (zagoveden), vino se ugrizne (vele) gospokost, vnebohodni dan, vrtec ravnati (ples), zaletáv, zapiskutiti, zadesetkati, živžgavina (slabo vino). Nemara še kaj več.

Takisto naletiš na celo vrsto narodnih, ali srečno skovanih pregovorov, ki jih nima Kocbek-Šašljeva zbirka.

D a l j e

SMRT ANGLESKEGA UČENJAKA

Prof. J. S. Haldane

ki je nedavno preminul star 75 let, se je odlikoval s svojimi deli o fiziologiji dihanja in o raznih boleznih, nastajajočih pri bivanju po rudnikih. Med vojno se je War

Office zatekal k njemu po nasvele za borbe proti plinom. Veliko njegovo delo nosi naslov »Filozofska podlaga biologijec.« (k)

IZ PRAKTIČNE MEDICINE

Sonce in bolezni

Doktorja B. in T. Dill trdita na podlagi novih izsledkov geofizike, da povzročijo mnoge bolezni in smrti velike erupcije na soncu. Ogromni plameni, ki se pojavljajo tu in ki so dostikrat desetkrat daljši od zemeljskega premera, povzročajo v zemeljskem ozračju magnetske viharje. Statistične raziskave v Kodanju in Curihu so pokazale na 40.000 smrtnih primerih, da se je 3 ali 4 dni po takšnih magnetskih viharjih pojavljajo očitno naraščanje samomorov in smrti po raznih boleznih možganov, živčevja in žilja. Sončni izbruhi prav za prav ne povzročajo teh smrti in obolenj, pač pa dajejo pobudo zanje. m.o.

Listne kopeli proti revmatizmu

V nekem norveškem zdravniškem listu poroča dr. Ovigstad o nenavadni obliki kopeli, ki jo uporabljajo Laponci zoper revmatske težave in kronični protin z velikim uspehom. Z mladim brezovim listjem napolnijo vreče in to listje stresejo potem na ležišče. Bolnik leže v to ležišče in ga pokrijejo vsega z mastnim, lepkim listjem, tako da je samo glava na prostem. Najprvo čuti bolnik samo neznošno srbenje, potem se pojavi silno znojenje, ki bolečine zelo ublaži. Važno je, da se takšne listne kopeli prakticirajo v času, ko brezovo listje še ni popolnoma razvito in kaže na zgornji strani še belo oblogo, ki vsebuje za potenje potrebne snovi. drk

Radij v blatu

Znanost je nekoč rada prezirljivo govorila o domnevnih zdravilnih lastnostih blatnih obkladkov na človeškem telesu. Potem je morala ugotoviti, da so takšni obkladki lahko zdravilni — če vsebuje blato radij. Dr. Muck v Monakovem je v zadnjem času natančno preiskal radioaktivne lastnosti blata in je ugotovil, da vsebujejo produkti preperavanja radioaktivnih kamenin (granita, bazalta, porfira), narmreč flovica, glina in kaolin trajno radioaktiviteto, ki se da dokazati. Pri svojem raziskovanju je uporabljal dr. Muck svojevrstno reakcijo: Učinek radioaktivnih snovi na telo se kaže v belih črtah na nosu, ki nastajajo s stiskom žil. Če namažemo podlehtje za 15 minut s 3 cm debelo plastjo ilovne kaše, se pri vseh osebah različno pokaže ta črtasta risba. Zanimivo je, da se kaže učinek enega samega takšnega obkladka včasih tudi po 5 tednov. drk

TEHNIČNI OBZORNIK

V Angliji bodo v najkrajšem času preiskusili šest novih vrst vojnih letal, izmed katerih je pet dvokrilnikov ter en sam enokrilnik. Angleški vojaški krogi so namreč prepričani, da je v vojaške svrhe dvokrilno letalo najbolj uporabno, ker je najgibnejše in zato nenadkriljivo glede manevriranja. Z novimi modeli, ki bodo dosegli hitrosti do 400 km na uro, bodo tudi dokončno ovrgli nazor, da je le z enokrilniki mogoče doseči tako velike hitrosti. Med dvokrilniki je tudi letalo, na katerem je nameščen motor za letalцем, s čimer bo imel le-ta prost razgled na vse strani.

Neka nemška privatna železniška družba je zaradi vedno bolj naraščajočega prometa sklenila zvišati dosedanje normalne vozove za eno nadstropje.

Število čolnov, s katerimi se vrši promet po Renu, znaša 13000. Zanimivo je, da je polovica teh čolnov nizozemska in le četrte nemška last. Kar se pa vlačilcev tiče, je slika malo drugačna. Učinek vseh vlačilcev znaša 552.750 konjskih sil. Na

Nemčijo odpade 220.000, na Nizozemsko pa 190.000 konjskih sil.

Angleški strokovnjaki za gradnjo cest upajo, da bo s cestami pri katerih je gornje cestišče naloženo na svojsko tkanino iz konoplja, dobila Anglija odpornejše in »mirnejše« ceste. Tkivo varka namreč pretežni del tresljajev, povzročiteljev cestnega trušča.

Ker je konzum vina v Franciji vedno manjši, pridelok pa zelo velik, bo skušala vlada omiliti nastalo krizo, z zakonito pridelavo poldruga milijarde litrov vina v alkohol, ki ga bodo morali posestniki avtomobilov mešati z bencinom.

Po sklepu češkoslovaške narodne skupščine bo spremenjena Bratislava v osrednje pristanišče Češkoslovaške. Za gradnjo obsežne industrijske četrti je votirala vlada 400 milijonov Kč.

Svetovna produkcija železa, ki je od leta 1929. (200 milijonov ton) do l. 1930, padla za 21 milijonov ton in l. 1931. za novih 61 milijonov ton ter je dosegla l. 1932. 76 milijonov ton, je narasla v l. 1933. na 90 milijonov in v l. 1934. na 100 milijonov ton.

DELAVCI

ZA LJUBITELJE CVETLIC

Ovetlice v maju

Poznamo velikega prijatelja cvetlic, ki najde vedno kakšno novo možnost, da si svoj dom okraši z njimi. Lansko poletje je visela v njegovi verandi krasna velika obla ovetlica. Bila je sestavljena iz celega števila znanih cvetočih rastlin, ki so se s svojimi mnogimi barvami veselo mešale. Naš znanec si je bil priskrbel navadno visečo svetilko, spleteno iz žice in v to je bil postavil navzgor in navzdol fuksije, petunije, lobelije, viseče pelargonije in vse mogoče druge cvetlice. Vse so imele svojo grudo

zemlje v sredini viseče svetilke. Spodaj je bil to obložil z mahom, da se zemlja ni mogla usipati, obenem je mah skrbel, da se zemlja ni mogla prehudo sušiti. Takšne viseče svetilke kot cvetlični lončki so gotovo zelo mične, imajo le ta nedostatek, da propuščajo pri temeljitem zalivanju vodo. Vodo je mogoče seveda ujeti v vrč, ki ga postavimo, vendar jih bomo obešali le tam, kjer voda ne more škoditi tlom.

Enostavneje je, če si omislimo podobno pripravo iz gline kovine ali lesa. Vanjo položimo cvetlični lonec z mičnimi visečimi rastlinami. Odvišna voda iz cvetličnega lončka se nabira potem pod njim in jo od časa do časa odstranimo. Zalivanje si olajšamo na ta način, da vsi vse skupaj na vrvi, ki teče pod stropom skozi škrinee, tako da viseče cvetlično pripravo za zalivanje potegnemo dol.

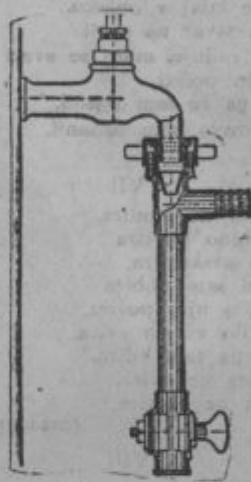
Za viseče rastline, ki jih bomo na takšen način namestili k oknom, na balkone, v verandah i. t. d. pač ne bomo v zadregi.

Tu so poleg že imenovanih tudi nageljni, okrasni šparglji, zimzelen, razne vrste praproti itd.

PRAKTIČNE NOVOTE

Da ne bo več vlivanja in izlivanja pralne vode

Koliko gospodinj se muči pri pranju z dviganjem težkih veder in čebrov. Večina niti ne poznajo priprav, ki jim lahko odvzamejo velik del tega truda, ki jim napolnijo posode, a jim jih tudi po potrebi brez vsake potrate moči izpraznijo. Takšen »polnilnik in izpraznjevalnik« se privije na vodovodno pipo. Kovinska cev aparata se

lahko privije na vsako gladko pipo, a če je pipa ožja, tedaj vrinemo poseben vložek, ki poskrbi, da bo stala priprava trdno na pipi. V zgornjem delu cevi je kos, na katerega pritrdimo močno gumasto ali kovinsko cev. Spodaj je pipa, ki učinkuje vsrkalno, čim jo odpremo, in odvaja tako vodo iz posode v izliv. Z istim aparatom torej, samo s preprostim obračanjem pipe dosežemo to, da se napolni posoda z vodo ali pa da se izprazni. Seveda pa je potrebno, če naj priprava dobro deluje, da imamo v vodovodu vsaj vodni pritisk 3 atmosfer.

ZVONARJEVA SMRT

Sredi aprila je prebivalec bavarske vasi ce Oberdorf kmalu po polnoči zbudil plat zvona iz spanja. Ker pa je zvonjenje hitro ponehalo, se zaspanci niso dalje zmenili za to in so se mirno pogrezili zopet v Morfejev objem. A drugo jutro so šli brž gledat, kaj se je zgodilo. Njih pritrkavec je bil obešen na vrvi glavnega zvona. Atepaje se v sunkih med smrtnim bojem je bil nehote zgibal »jeklenega junca«. Tokrat je bila prilika, kjer bi bila na mestu šaljiva dolenjska rečenica za zvonjenje: »mežnar se je obesil«. Vsa zgodba bi se dala lepo obdelati za lutkovno pozornico.

U G A N K E

Crassus

V

Lahko ti to povem,
da ženska je in last gospoda Srebra.
Nato pridati snem:
tako je gola, da ji štejem rebra.
(Seber ali sreber, pokrajinski naziv za kmeta, odtod menda priimek Srebre)

(Sajfu vuvvojz)

VI

Mogočni ptič
— za zdaj recimo Perjanč —
vsak dan leti svoj lok po zraku.
Ko zgine kdaj v oblaku
vsaktera stvar na sveti
se manj raduje, manj se sveti
pozimi in poleti.
Če nisi ga že sam uganil,
ime ti pravo bom oznanil.

(Sonce)

VII

Na diplomo ne študira,
vendar pridno vizitira
in bolnike avskultira,
kal bolezní sam pobira
in jo vpríčo njih požira.
V razvedrilo včasih svira.
Morda tu pa tam odira,
mira pa jim ne ovira,
saj računa ne servira.

(Ptič na drevesu)

VIII

Živca nosim, živec nosi mene.
Tlačim, ali tlačén sem obenem.
Dasi težje, breme zdi se slajše
in tovornik ga prenaša rajše.
Kadar spajam in obkratu družim,
dobro svojemu namenu služim.

(Sedlo)

IX

Iz tal izvira vsa naježena,
rjavka je temná razmrežena.
ponosno hoče reči »Jaz sem — rekna«
pa vendar le drevo je za človeka.

(Smreka)

X

Poznaš me: bela sem ti v' tkostaska,
glavica moja pa rdečelaska,
čehljaj previdno me dva časka,
pa že prinesem ti zadosti haska.
Če zanemari se pri meni pazka,
če kdo z namero me hudobno praska,
lahko bo v strohi ogenj brez odlastka.

(Vizigalica)

Rešitev problema 156

1. Dg4—g3! Elegantno zaprtje črnega stolpa (1. De2?, Te3!), ki ima istočasno za posledico presenetljivo pozicijo s prisilnimi potezami. 1... T×g3 (a); 2. f2×g3 mat. 1... f4—f3 (b); 2. D×d6 mat; 1... Lg5 (c) poljubno; 2. D×f4 mat. 1... Th2—h4, h2, h1 (d); 2. Dc3 mat. 1... d6×c5 (e); 2. Tc6—d6 mat. 1... d6—d5 (f). Samoblokada črnega kralja, ki dovoljuje izločenje tekača g2. 2. f2—f3 mat. 1... c4—c3 (g); 2. Sc5—b3 mat. Izvrstno delo, ki bi zaslužilo visoko odlikovanje na vsakem problemskem turnirju.

ZA BISTRE GLAVE

Rešitev k št. 226

(Srečanje)

Razdalja je znašala 2,4 km.

Rešitev k št. 227

(Pomaranče)

Pomaranče so stale 1 in kos, kupila jih je za 30 din in jih je dobila torej 30.

Rešitev k št. 228

(Ogromno število)

V matematiki je pravilo ki pravi: Če delimo dve števili A in B s tretjim številom in dobimo pri tem ostanke a in b, tedaj je ostanek produkta A krat B enak produktu ostankov a krat b. Osmá poténca 2 je enaka 256 in nam daje zato napram 257 ostanek minus 1. Zato daje nje kvadrat, torej šestnajsta poténca 2, ostanek plus 1, in zato je ostanek 32, 48 in nadaljnjih potene vedno enak 1. 1.000.000 se da deliti s 16, zato je ostanek, ki ga iščemo enak 1.

Rešitev k št. 229

(Silna vročina)

Absolutna ničla, to je najnižja možna temperatura, znaša 273 stopinj Celzija pod ničlo, to je pod zmrziščem vode. Če natančno vzamemo, bi bilo potem 161 stopinj nad absolutno ničlo polovica 322 stopinj in prava temperatura, ki bi bila spol tako vroča kakor na ravniku. Ta temperatura pa bi bila z drugimi besedami 112 stopinj pod zmrziščem in krmar je lahko srečen, da se mu želja ne more izpolniti, kajti potem bi zmrznil v trenutku!

UREDNIK IVAN PODRŽAJ — TELEFON ST. 3126 — UREDNIŠTVO NACELNO
NE VRAČA ROKOPISOV — IZDAJA ZA KONZORCIJ ADOLF RIBNIKAR —
TISKA NARODNA TISKARNA V LJUBLJANI, PREDSTAVNIK FRAN JEZERSEK
Uredništvo in uprava v Ljubljani, Knafljeva ulica 5 — Mesečna naročnina Din 4,—
po raznašalcih dostavljena Din 5,—